

UMOWA**między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie powiązania ich systemów handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych**

UNIA EUROPEJSKA (zwana dalej „Unią”),

z jednej strony, oraz

KONFEDERACJA SZWAJCARSKA (zwana dalej „Szwajcarią”),

z drugiej strony,

(zwane dalej „Stronami”),

ŚWIADOME globalnego wyzwania związanego ze zmianą klimatu oraz międzynarodowych wysiłków wymaganych w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, aby przeciwdziałać zmianie klimatu;

MAJĄC NA UWADZE międzynarodowe zobowiązania na rzecz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, w szczególności Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i jej protokół z Kioto;

BIORĄC POD UWAGĘ, że Szwajcaria i Unia wspólnie dążą do osiągnięcia celu, jakim jest znaczące zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do 2020 r. i w dalszej przyszłości;

ŚWIADOME, że zmiany przyszłych okresów rozliczeniowych systemów handlu uprawnieniami do emisji Unii i Szwajcarii mogą wymagać przeglądu niniejszej Umowy, aby co najmniej zachować integralność zobowiązań Stron w zakresie łagodzenia skutków zmiany klimatu;

UZNAJĄC, że systemy handlu uprawnieniami do emisji stanowią skuteczne narzędzie zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych w sposób opłacalny kosztowo;

BIORĄC POD UWAGĘ, że powiązanie systemów handlu uprawnieniami do emisji w celu umożliwienia handlu uprawnieniami do emisji między systemami pomoże w budowie solidnego międzynarodowego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, a także jeszcze bardziej wzmocni wysiłki na rzecz zmniejszenia emisji czynione przez Strony, które powiązały swoje systemy;

BIORĄC POD UWAGĘ, że powiązanie systemów handlu uprawnieniami do emisji powinno umożliwić uniknięcie ucieczki emisji i zakłócenia konkurencji między powiązаныmi systemami oraz powinno zapewnić prawidłowe funkcjonowanie powiązanych rynków uprawnień do emisji dwutlenku węgla;

UWZGLĘDNIAJĄC system handlu uprawnieniami do emisji Unii, ustanowiony na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE, z późniejszymi zmianami (zwanej dalej „dyrektywą 2003/87/WE”), oraz system handlu uprawnieniami do emisji Szwajcarii, ustanowiony na mocy ustawy dotyczącej CO₂ i jej rozporządzenia;

PRZYPOMINAJĄC, że Norwegia, Islandia i Liechtenstein uczestniczą w systemie handlu uprawnieniami do emisji Unii;

BIORĄC POD UWAGĘ, że w zależności od terminu ratyfikacji niniejszej Umowy powiązanie powinno zacząć funkcjonować od dnia 1 stycznia 2019 r. lub od dnia 1 stycznia 2020 r., bez uszczerbku dla kryteriów podstawowych stosowanych wcześniej przez Szwajcarię lub Unię oraz bez uszczerbku dla tymczasowego stosowania niniejszej Umowy;

ŚWIADOME, że powiązanie systemów handlu uprawnieniami do emisji wymaga dostępu do danych szczególnie chronionych oraz wymiany tych danych między Stronami, a zatem wymaga odpowiednich środków bezpieczeństwa;

MAJĄC NA UWADZE, że niniejsza Umowa nie ma wpływu na przepisy Stron określające ich cele w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych nieobjętych ich systemami handlu uprawnieniami do emisji;

UZNAJĄC, że niniejsza Umowa pozostaje bez uszczerbku dla każdej umowy dwustronnej między Szwajcarią a Francją – w odniesieniu do dwunarodowego statusu portu lotniczego EuroAirport Bazylea-Miluzja-Fryburg ustanowionego na mocy „Convention franco-suisse du 4 juillet 1949 relative à la construction et à l'exploitation de l'aéroport de Bâle-Mulhouse” – o ile wspomniana umowa dwustronna nie narusza kryteriów podstawowych i przepisów technicznych określonych w niniejszej Umowie;

UZNAJĄC, że postanowienia niniejszej Umowy opracowano z uwzględnieniem bliskich powiązań i szczególnych stosunków między Szwajcarią a Unią;

PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM porozumienie osiągnięte na 21. konferencji stron UNFCCC w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r. w, oraz uznając, że wynikające z tego porozumienia kwestie dotyczące rozliczania będą rozpatrywane w odpowiednim czasie,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Cel

Na mocy niniejszej Umowy system handlu uprawnieniami do emisji UE (zwany dalej „ETS UE”) zostaje powiązany z systemem handlu uprawnieniami do emisji Szwajcarii (zwany dalej „ETS Szwajcarii”).

Artykuł 2

Kryteria podstawowe

Systemy handlu uprawnieniami do emisji Stron (zwane dalej „ETS”) muszą spełniać co najmniej kryteria podstawowe określone w załączniku I.

ROZDZIAŁ II

POSTANOWIENIA TECHNICZNE

Artykuł 3

Rejestry

1. Rejestry Stron muszą spełniać kryteria określone w załączniku I część C.
2. W celu wprowadzenia w życie powiązania między ETS UE a ETS Szwajcarii ustanowione zostanie bezpośrednie powiązanie między dziennikiem transakcji Unii Europejskiej (EUTL) rejestru Unii a dodatkowym dziennikiem transakcji Szwajcarii (SSTL) rejestru Szwajcarii, co umożliwi bezpośrednie przekazywanie między rejestrami uprawnień do emisji wydanych w ramach któregośkolwiek z ETS.
3. Powiązanie rejestrów między innymi:
 - a) jest administrowane ze strony Szwajcarii przez administratora rejestru Szwajcarii, a ze strony Unii – przez centralnego administratora Unii;
 - b) funkcjonuje zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w każdej jurysdykcji;
 - c) jest wspierane przez zautomatyzowane procesy zintegrowane zarówno z rejestrem Szwajcarii, jak i rejestrem Unii, umożliwiające przeprowadzanie transakcji;
 - d) jest wdrażane w celu zapewnienia użytkownikom rejestru Szwajcarii i rejestru Unii możliwie najbardziej spójnej funkcjonalności.
4. Administrator rejestru Szwajcarii, centralny administrator Unii lub obaj administratorzy wspólnie mogą tymczasowo zamknąć powiązanie rejestrów z powodu prac konserwacyjnych, naruszenia bezpieczeństwa lub zagrożenia dla bezpieczeństwa, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Szwajcarii i Unii Europejskiej. Strony możliwie najszybciej zawiadamiają o tymczasowym zamknięciu powiązania rejestrów z powodu prac konserwacyjnych, naruszenia bezpieczeństwa lub zagrożenia dla bezpieczeństwa, a także zapewniają, aby tymczasowe zamknięcie trwało jak najkrócej.
5. Strony działają szybko i w ścisłej współpracy, stosując środki dostępne w swoich odpowiednich jurysdykcjach, aby zapobiegać oszustwom i zachować integralność rynku powiązanych ETS. Administrator rejestru Szwajcarii, centralny administrator Unii i krajowi administratorzy z państw członkowskich Unii podejmują wspólne działania w ramach powiązanych ETS w celu minimalizacji ryzyka oszustw, wykorzystania niezgodnego z przeznaczeniem lub działalności przestępczej, obejmujących rejestry, w celu reagowania na takie zdarzenia, a także ochrony integralności powiązania rejestrów. Uzgodnione przez administratorów środki mające na celu rozwiązanie problemu ryzyka oszustw, wykorzystania niezgodnego z przeznaczeniem lub działalności przestępczej przyjmuje się w drodze decyzji Wspólnego Komitetu.
6. Administrator rejestru Szwajcarii i centralny administrator Unii określają wspólne procedury operacyjne związane z kwestiami technicznymi lub innymi kwestiami, które są niezbędne dla funkcjonowania powiązania, uwzględniając priorytety zawarte w prawodawstwie krajowym. Wspólne procedury operacyjne opracowane przez administratorów stają się skuteczne z chwilą ich przyjęcia w drodze decyzji Wspólnego Komitetu.
7. Administrator rejestru Szwajcarii i centralny administrator Unii opracowują normy techniczne powiązania oparte na zasadach określonych w załączniku II, opisując szczegółowe wymogi ustanowienia solidnego i bezpiecznego połączenia między SSTL i EUTL. Normy techniczne powiązania opracowane przez administratorów stają się skuteczne z chwilą ich przyjęcia w drodze decyzji Wspólnego Komitetu.

8. Wymagające rozwiązania problemy powstałe w wyniku wdrożenia i funkcjonowania powiązania rejestrów rozwiązuje się w drodze terminowych konsultacji administratora rejestru Szwajcarii i centralnego administratora Unii oraz zgodnie z określonymi wspólnymi procedurami operacyjnymi.

Artykuł 4

Uprawnienia do emisji i rozliczanie

1. Uprawnienia do emisji, które można wykorzystać na potrzeby dostosowania się do wymogów ETS jednej ze Stron, uznaje się za zgodne z wymogami ETS drugiej Strony.

„Uprawnienie do emisji” oznacza uprawnienie do emisji jednej tony ekwiwalentu dwutlenku węgla w określonym okresie, które wydano w ramach ETS UE lub ETS Szwajcarii i które jest ważne na potrzeby spełnienia wymogów w ramach ETS UE lub ETS Szwajcarii.

2. Istniejące ograniczenia w zakresie wykorzystywania poszczególnych uprawnień w ramach jednego ETS można stosować w ramach drugiego ETS.

3. Administratorzy rejestru i posiadacze rachunków mogą zidentyfikować ETS, w którym wydano uprawnienie do emisji, co najmniej na podstawie kodu państwa zawartego w numerze seryjnym uprawnienia do emisji.

4. Każda Strona przynajmniej raz w roku informuje drugą Stronę o łącznej liczbie posiadanych uprawnień do emisji wydanych w ramach drugiego ETS oraz o liczbie wydanych w ramach drugiego ETS uprawnień do emisji, które umorzono do celów zgodności lub dobrowolnie anulowano.

5. Strony rozliczają przepływy netto uprawnień zgodnie z zatwierdzonymi zasadami i przepisami UNFCCC dotyczącymi rozliczania po ich wejściu w życie. Mechanizm ten określa się w załączniku do niniejszej Umowy, przyjętym w drodze decyzji Wspólnego Komitetu.

6. Po wejściu w życie drugiego okresu rozliczeniowego protokołu z Kioto Strony przekazują lub pozyskują w uzgodnionym terminie wystarczającą liczbę jednostek przyznanej emisji (zwanymi dalej „AAU”) ważnych w drugim okresie rozliczeniowym protokołu z Kioto, a w przypadku wypowiedzenia zgodnie z art. 16 w celu uwzględnienia przepływów uprawnień netto między Stronami w takim zakresie, w jakim uprawnienia te zostały umorzone przez operatorów ETS do celów zgodności, a także w zakresie, w jakim takie uprawnienia odpowiadają emisjom ujętym w załączniku A do protokołu z Kioto. Mechanizm przeprowadzania takich transakcji określa się w załączniku do niniejszej Umowy, przyjętego w drodze decyzji Wspólnego Komitetu po wejściu w życie zmian protokołu z Kioto. Załącznik ten będzie również zawierał porozumienie w sprawie zarządzania udziałami w zyskach, które zastosowano do pierwszego międzynarodowego przekazu AAU.

Artykuł 5

Sprzedaż na aukcji

1. Strony sprzedają uprawnienia wyłącznie w drodze sprzedaży na aukcji.

2. Operatorzy obu ETS są uprawnieni do ubiegania się o dopuszczenie do składania ofert w aukcjach uprawnień do emisji. Dostęp do takich aukcji przyznaje się operatorom któregośkolwiek z ETS w sposób niedyskryminujący. W celu zapewnienia integralności aukcji uprawnienia do ubiegania się o dopuszczenie do aukcji można rozszerzyć jedynie na inne kategorie uczestników regulowane przepisami jednej ze Stron lub posiadające szczególne upoważnienie do uczestnictwa w aukcjach.

3. Sprzedaż na aukcji przeprowadza się w sposób otwarty, przejrzysty i niedyskryminujący oraz zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku I część D.

ROZDZIAŁ III

LOTNICTWO

Artykuł 6

Włączenie działań lotniczych

Strony włączają działania lotnicze do swoich odpowiednich ETS zgodnie z kryteriami podstawowymi określonymi w załączniku I część B. Włączenie działań lotniczych do ETS Szwajcarii odbywa się na takich samych zasadach jak włączenie ich do ETS UE, w szczególności w zakresie przepisów dotyczących zakresu, pułapu i przydziału.

Artykuł 7

Przegląd niniejszej Umowy w przypadku zmian w zakresie działań lotniczych

1. W przypadku wystąpienia zmian dotyczących działań lotniczych w ETS UE, Wspólny Komitet dokonuje przeglądu odnośnego załącznika I część B zgodnie z art. 13 ust. 2.
2. W każdym przypadku posiedzenie Wspólnego Komitetu odbędzie się przed końcem 2018 r. w celu dokonania przeglądu odpowiednich postanowień niniejszej Umowy odnoszących się do zakresu uwzględnienia działań lotniczych zgodnie z art. 13 ust. 2.

ROZDZIAŁ IV

DANE SZCZEGÓLNIIE CHRONIONE ORAZ BEZPIECZEŃSTWO

Artykuł 8

Dane szczególnie chronione

1. „Dane szczególnie chronione” oznaczają informacje i materiały w formie ustnej, wizualnej, elektronicznej, magnetycznej lub w formie dokumentu, w tym również urządzenia i technologię, które Strony przekazały lub wymieniły w związku z niniejszą Umową oraz (i) których bezprawne ujawnienie może w różnym stopniu przynieść szkodę lub stratę interesom Szwajcarii, Unii bądź jednemu lub większej liczbie państw członkowskich Unii; (ii) które wymagają ochrony przed bezprawnym ujawnieniem w interesie bezpieczeństwa jednej ze Stron; oraz (iii) które jedna ze Stron oznaczyła jako dane szczególnie chronione.
2. Każda Strona, bez uszczerbku dla odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych Stron, chroni dane szczególnie chronione, w szczególności przed bezprawnym ujawnieniem lub utratą integralności, zgodnie z wymogami bezpieczeństwa, poziomami wrażliwości i instrukcjami postępowania określonymi odpowiednio w załącznikach II, III i IV. „Postępowanie” obejmuje generowanie, przetwarzanie, przechowywanie, przekazywanie lub niszczenie danych szczególnie chronionych lub jakichkolwiek innych informacji w nich zawartych.

Artykuł 9

Poziomy wrażliwości

1. Każda Strona ponosi wyłączną odpowiedzialność za oznaczanie udostępnianych przez siebie informacji jako danych szczególnie chronionych oraz za obniżenie lub zniesienie poziomu wrażliwości udostępnionych przez siebie informacji. W przypadku gdy dane szczególnie chronione są udostępniane wspólnie przez Strony, Strony wspólnie podejmują decyzję o ich oznaczeniu jako danych szczególnie chronionych, o poziomie wrażliwości, a także o obniżeniu i zniesieniu poziomu wrażliwości.
2. Zgodnie z poziomami wrażliwości określonymi w załączniku III dane szczególnie chronione oznacza się w następujący sposób: KRYTYCZNY POZIOM OCHRONY W ETS, SZCZEGÓLNY POZIOM OCHRONIONY W ETS lub OGRANICZONY POZIOM OCHRONY W ETS.
3. Twórca danych szczególnie chronionych Strony udostępniającej obniża poziom wrażliwości danych szczególnie chronionych, gdy tylko przestają one wymagać wyższego poziomu ochrony, oraz znosi status danych szczególnie chronionych, gdy tylko przestają one wymagać ochrony przez bezprawnym ujawnieniem lub utratą integralności.
4. Strona udostępniająca informuje Stronę otrzymującą o wszelkich nowych danych szczególnie chronionych oraz ich poziomach wrażliwości, a także o wszelkich przypadkach obniżenia poziomu ochrony lub o zniesieniu statusu danych szczególnie chronionych.
5. Strony ustanawiają i prowadzą wykaz współdzielonych danych szczególnie chronionych.

ROZDZIAŁ V

ZMIANY PRAWODAWSTWA

Artykuł 10

Zmiany prawodawstwa

1. Niniejsza Umowa pozostaje bez uszczerbku dla prawa każdej ze Stron do wprowadzania zmian w przepisach mających znaczenie dla niniejszej Umowy lub do przyjmowania nowych przepisów mających znaczenie dla niniejszej Umowy, w tym również dla prawa do przyjmowania bardziej rygorystycznych środków ochronnych.

2. W przypadku gdy Strona opracowuje przepisy w dziedzinie mającej znaczenie dla niniejszej Umowy, w odpowiednim czasie powiadamia o tym drugą Stronę na piśmie. W tym celu Wspólny Komitet określa procedurę regularnej wymiany informacji oraz konsultacji.
3. W następstwie powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, każda ze Stron może wystąpić o wymianę poglądów w tej sprawie na forum Wspólnego Komitetu zgodnie z art. 13 ust. 4, w szczególności w celu oceny, czy przypisy miałyby bezpośredni wpływ na kryteria określone w załączniku I.
4. Gdy jedna ze Stron przyjmuje wniosek dotyczący aktu prawodawczego mającego znaczenie dla niniejszej Umowy, kopię tego wniosku przekazuje się przedstawicielowi lub przedstawicielom drugiej Strony we Wspólnym Komitecie.
5. Po przyjęciu przez Stronę aktu prawodawczego mającego znaczenie dla niniejszej Umowy, kopię tego wniosku przekazuje się przedstawicielowi lub przedstawicielom drugiej Strony we Wspólnym Komitecie.
6. Jeżeli Wspólny Komitet stwierdzi, że akt prawodawczy wywiera bezpośredni wpływ na kryteria określone w załączniku I, podejmuje decyzję w sprawie wprowadzenia odpowiednich zmian do odnośnej części załącznika I. Decyzję tę podejmuje się w terminie sześciu miesięcy od dnia przekazania wniosku Wspólnemu Komitetowi.
7. W przypadku gdy podjęcie decyzji w sprawie zmiany załącznika I nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 6, Wspólny Komitet bada - w terminie ośmiu miesięcy od daty przedłożenia wniosku - wszystkie dalsze możliwości utrzymania dobrego funkcjonowania niniejszej Umowy oraz podejmuje wszelkie decyzje niezbędne w tym celu.

Artykuł 11

Koordinacja

1. Strony koordynują działania w dziedzinach mających znaczenie dla niniejszej Umowy, w szczególności odnośnie kryteriów określonych w załącznikach, w celu zapewnienia prawidłowego wdrożenia niniejszej Umowy oraz integralności ETS Stron, a także w celu uniknięcia ucieczki emisji i nieuzasadnionego zakłócenia konkurencji między powiązаныmi ETS.
2. Taka koordynacja odbywa się w szczególności w drodze formalnej i nieformalnej wymiany informacji lub formalnego i nieformalnego przekazywania informacji oraz – na wniosek jednej ze Stron – w drodze konsultacji w ramach Wspólnego Komitetu.

ROZDZIAŁ VI

WSPÓLNY KOMITET

Artykuł 12

Skład i funkcjonowanie Wspólnego Komitetu

1. Ustanawia się Wspólny Komitet składający się z przedstawicieli Stron.
2. Każda ze Stron może wystąpić z wnioskiem o zwołanie posiedzenia. Posiedzenie Wspólnego Komitetu odbywa się w ciągu 30 dni od złożenia takiego wniosku.
3. Po wejściu w życie decyzje podjęte przez Wspólny Komitet w sprawach przewidzianych w niniejszej Umowie są wiążące dla Stron, które podejmują niezbędne kroki, aby zapewnić wejście w życie i stosowanie tych decyzji.
4. Wspólny Komitet uchwała swój regulamin wewnętrzny. Decyzje podjęte przez Wspólny Komitet są zatwierdzane przez obie Strony.
5. Wspólny Komitet może zadecydować o powołaniu podkomitetów lub grup roboczych, które mogłyby wspierać go w jego pracach.

Artykuł 13

Funkcje Wspólnego Komitetu

1. Wspólny Komitet zarządza niniejszą Umową oraz zapewnia jej prawidłowe wykonanie.
2. Wspólny Komitet może zadecydować o przyjęciu nowego załącznika lub zmianie obowiązującego załącznika do niniejszej Umowy.

3. Wspólny Komitet poddaje dyskusji zmiany artykułów niniejszej Umowy zaproponowane przez jedną ze Stron. Jeżeli Wspólny Komitet zgadza się z propozycją, przedkłada ją Stronom w celu przyjęcia zgodnie z ich odpowiednimi procedurami wewnętrznymi.
4. Na wniosek złożony zgodnie z art. 10 ust. 3 Wspólny Komitet przeprowadza wymianę poglądów na temat proponowanych przepisów, w szczególności w odniesieniu do tego, czy doprowadziłyby one do tego, że ETS odnośnej Strony nie będzie już spełniał kryteriów określonych z załącznikami.
5. Po zawieszeniu lub przed powiadomieniem o wypowiedzeniu niniejszej Umowy zgodnie z art. 15 i 16 Wspólny Komitet przeprowadza wymianę poglądów oraz dąży do osiągnięcia porozumienia w celu zakończenia okresu zawieszenia lub zapobieżenia wypowiedzeniu.
6. Wspólny Komitet dąży do rozstrzygania sporów skierowanych do niego Strony zgodnie z art. 14.
7. Wspólny Komitet przeprowadza okresowe przeglądy niniejszej Umowy, mając na uwadze wszelkie znaczne zmiany w którymkolwiek z ETS, w tym również dotyczące nadzoru rynku lub rozpoczęcia nowego okresu rozliczeniowego, przede wszystkim w celu zapewnienia, aby powiązanie w żaden sposób nie utrudniało realizacji krajowych celów którejkolwiek ze Stron w zakresie zmniejszenia emisji lub nie podważało integralności i prawidłowego działania ich rynków uprawnień do emisji dwutlenku węgla.
8. Funkcje Wspólnego Komitetu ograniczają się do funkcji określonych w niniejszej Umowie.

ROZDZIAŁ VII

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

Artykuł 14

Rozstrzyganie sporów

1. W przypadku powstania sporów pomiędzy Stronami w kwestii interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy Strony przekazują je do Wspólnego Komitetu w celu ich rozwiązania.
2. W przypadku gdy Wspólnemu Komitetowi nie udaje się rozstrzygnąć sporu w terminie sześciu miesięcy po dniu przekazania, na wniosek którejkolwiek ze Stron spór przekazuje się do Stałego Trybunału Rozjemczego zgodnie z regulaminem Stałego Trybunału Rozjemczego z 2012 r.
3. W przypadku zawieszenia lub wypowiedzenia niniejszej Umowy, mechanizm rozstrzygania sporów stosuje się nadal do sporów, o których mowa w ust. 1, powstałych podczas stosowania niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ VIII

ZAWIESZENIE I WYPOWIEDZENIE

Artykuł 15

Zawieszenie stosowania art. 4 ust. 1

1. Bez uszczerbku dla art. 16, Strona może zawiesić stosowanie art. 4 ust. 1 niniejszej Umowy w następujących okolicznościach:
 - a) w przypadku gdy uzna, że druga Strona nie wywiązuje się w całości lub części z zobowiązań określonych w art. 2, art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 3, art. 6, art. 8 ust. 2, art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 4–5 i art. 18 ust. 2;
 - b) w przypadku gdy powiadomiła drugą Stronę na piśmie o zamiarze ustanowienia powiązania pomiędzy swoim ETS a ETS strony trzeciej zgodnie z art. 18;
 - c) w przypadku gdy powiadomiła drugą Stronę na piśmie o zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy zgodnie z art. 16.
2. Strona powiadamia drugą Stronę o swojej decyzji o zawieszeniu stosowania art. 4 ust. 1 niniejszej Umowy na piśmie, podając uzasadnienie tego zawieszenia. Decyzję o zawieszeniu art. 4 ust. 1 niniejszej Umowy podaje się do wiadomości publicznej niezwłocznie po powiadomieniu drugiej Strony.

3. Zawieszenie stosowania art. 4 ust. 1 niniejszej Umowy ma charakter tymczasowy. W przypadku gdy stosowanie art. 4 ust. 1 zawieszono na podstawie ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, zawieszenie przestaje obowiązywać z chwilą rozstrzygnięcia sporu zgodnie z art. 14. W przypadku gdy stosowanie art. 4 ust. 1 zawieszono na podstawie ust. 1 lit. b) lub ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu, zawieszenie obowiązuje tymczasowo przez okres trzech miesięcy. Strona może zdecydować o skróceniu lub wydłużeniu okresu zawieszenia.
4. W okresie zawieszenia nie można umorzyć uprawnień, aby zachować zgodność w ETS, z którego uprawnienia nie pochodzą. Realizowanie wszystkich innych transakcji musi być nadal możliwe.
5. W przypadku gdy nie zwrócono się do Wspólnego Komitetu o przeprowadzenie wymiany poglądów zgodnie z art. 10 ust. 3 od chwili przekazania wniosku dotyczącego przepisów do upływu terminu określonego w art. 10 ust. 6 lub w przypadku gdy taka wymiana poglądów miała miejsce i Wspólny Komitet uznał, że nowe przepisy nie mają bezpośredniego wpływu na kryteria, Strona nie jest uprawniona do zawieszenia stosowania art. 4 ust. 1 na tej podstawie, że druga Strona nie wywiązuje się już ze swojego obowiązku spełniania kryteriów określonych w załączniku I.

Artykuł 16

Wypowiedzenie lub wygaśnięcie

1. Każda ze Stron może w każdej chwili wypowiedzieć niniejszą Umowę, powiadamiając drugą Stronę o swojej decyzji w formie pisemnej oraz po przeprowadzeniu konsultacji w ramach Wspólnego Komitetu. Wypowiedzenie staje się skuteczne sześć miesięcy po powiadomieniu drugiej Strony. Decyzję podaje się do wiadomości publicznej po powiadomieniu drugiej Strony.
2. W przypadku nieprzedłużenia działania lub likwidacji ETS jednej ze Stron niniejsza Umowa wygasa automatycznie w ostatnim dniu działania danego ETS.
3. W przypadku wypowiedzenia lub wygaśnięcia Strony porozumiewają się co do dalszego wykorzystywania i przechowywania informacji, które już sobie przekazały, z wyjątkiem danych przechowywanych w odpowiednim rejestrze. Jeżeli nie osiągnięto porozumienia, każda ze Stron ma prawo zwrócić się o usunięcie informacji, które przekazała.

ROZDZIAŁ IX

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 17

Wykonanie

1. Strony podejmują wszelkie odpowiednie działania w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy, w tym również z decyzji Wspólnego Komitetu.
2. Strony powstrzymują się od jakichkolwiek działań, które mogłyby zagrażać osiągnięciu celów niniejszej Umowy.

Artykuł 18

Powiązania z osobami trzecimi

1. Strony mogą prowadzić negocjacje z osobą trzecią w celu ustanowienia powiązania pomiędzy ich odpowiednimi ETS.
2. W przypadku gdy Strona negocjuje warunki powiązania z osobą trzecią, powiadamia o tym drugą Stronę oraz regularnie informuje ją o aktualnym stanie negocjacji.
3. Zanim dojdzie do ustanowienia powiązania pomiędzy jedną ze Stron a stroną trzecią, druga Strona decyduje, czy wyraża zgodę na zawarcie innej umowy w sprawie powiązania, czy też wypowiada niniejszą Umowę. W przypadku gdy druga Strona wyrazi zgodę na zawarcie innej umowy w sprawie powiązania, zawieszenie stosowania art. 4 ust. 1 zostaje zakończone.
4. Po ustanowieniu powiązania z osobą trzecią można dokonać zmiany postanowień niniejszej Umowy.

Artykuł 19

Załączniki

Załączniki do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część.

*Artykuł 20***Języki**

Niniejsza Umowa zostaje sporządzona w dwóch egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym każdy z tych tekstów jest na równi autentyczny.

*Artykuł 21***Ratyfikacja i wejście w życie**

1. Bez uszczerbku dla art. 16, niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.
2. Niniejsza Umowa podlega ratyfikacji lub zatwierdzeniu przez Strony zgodnie ze ich odpowiednimi procedurami wewnętrznymi.
3. Strony wymieniają się swoimi instrumentami ratyfikacji lub zatwierdzenia gdy uznają, że spełnione zostały wszystkie warunki wymagane do ustanowienia powiązania, które określono w niniejszej Umowie.
4. Niniejsza Umowa wchodzi w życie w dniu 1 stycznia roku następującego po wymianie aktów ratyfikacji lub zatwierdzenia przez Strony.
5. Wejście w życie art. 4 ust. 6 jest uzależnione od wejścia w życie w odniesieniu do obu Stron poprawki dauhańskiej do protokołu z Kioto przyjętej na ósmym spotkaniu Stron (decyzja 1/CMP.8; drugi okres rozliczeniowy).

*Artykuł 22***Tymczasowe stosowanie**

Przed wejściem w życie niniejszej Umowy art. 11–13 stosuje się tymczasowo od dnia podpisania niniejszej Umowy.

Съставено в Берн на двадесет и трети ноември две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Berna el veintitrés de noviembre del año dos mil diecisiete.

V Bernu dne dvacátého třetího listopadu dva tisíce sedmnáct.

Udfærdiget i Bern, den treogtyvende november to tusind og sytten.

Geschehen zu Bern am dreiundzwanzigsten November zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhante seitsmeteistkümnenda aasta novembrikuu kahekümne kolmandal päeval Bernis.

Έγινε στη Βέρνη, στις είκοσι τρείς Νοεμβρίου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Bern on the twenty third day of November in the year two thousand and seventeen.

Fait à Berne, le vingt-trois novembre deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Bernu dvadeset trećeg studenoga dvije tisuće sedamnaeste.

Fatto a Berna addì ventitré novembre duemiladiciassette.

Bernē, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada divdesmit trešajā novembrī.

Sudarytas Berne du tūkstančiai septynioliktą metų lapkričio dvidešimt trečią dieną.

Kelt Bernben, a kétezer-tizenhetedik év november havának huszonharmadik napján.

Magħmul f'Bern fit-tlieta u għoxrin jum ta' Novembru tas-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te Bern, drieëntwintig november tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Bernie w dniu dwudziestego trzeciego listopada dwa tysiące siedemnastego roku.

Feito em Berna aos vinte e três dias do mês de novembro de dois mil e dezassete.

Întocmit la Berna la douăzeci și trei noiembrie două mii șaptesprezece.

V Berne dvadsiateho tretieho novembra dvetisíc sedemnásť.

V Bernu, triindvajsetega novembra dva tisoč sedemnajst.

Tehty Bernissä kahdentenkymmenentenäkolmantena päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.

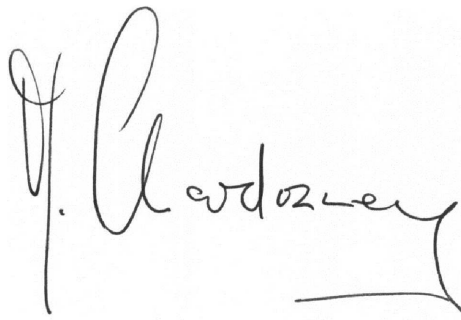
Utfärdat i Bern den tjugotredje november tjugohundrasjutton.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Evropsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

За Конфедерация Швейцария
 Por la Confederación Suiza
 Za Švýcarskou konfederaci
 For Det Schweiziske Forbund
 Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
 Šveitsi Konföderatsiooni nimel
 Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
 For the Swiss Confederation
 Pour la Confédération suisse
 Za Švicarsku Konfederaciju
 Per la Confederazione Svizzera
 Šveices Konfederācijas vārdā –
 Šveicarijos Konfederācijas vardu
 A Svájci Államszövetség részéről
 Għall-Konfederazzjoni Svizzera
 Voor de Zwitserse Bondsstaat
 W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
 Pela Confederação Suíça
 Pentru Confederația Elvețiană
 Za Švajčiarsku konfederáciu
 Za Švicarsko konfederacijo
 Sveitsin valaliiton puolesta
 För Schweiziska edsförbundet

ZAŁĄCZNIK I

KRYTERIA PODSTAWOWE

A. Kryteria podstawowe dotyczące instalacji stacjonarnych

Kryteria podstawowe	W odniesieniu do ETS UE	W odniesieniu do ETS Szwajcarii
Obowiązkowy charakter uczestnictwa w ETS	Uczestnictwo w ETS jest obowiązkowe w przypadku instalacji prowadzących działania i emitujących gazy cieplarniane, które wymieniono poniżej.	Uczestnictwo w ETS jest obowiązkowe w przypadku instalacji prowadzących działania i emitujących gazy cieplarniane, które wymieniono poniżej.
ETS musi obejmować co najmniej działania określone w:	załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy	art. 40 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego CO ₂ oraz załączniku 6 do niego, w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy
ETS musi obejmować co najmniej gazy cieplarniane określone w:	załączniku II do dyrektywy 2003/87/WE, w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy	art. 1 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego CO ₂ , w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy
Określa się pułap dla ETS, który jest co najmniej tak rygorystyczny jak pułap określony w:	dyrektywie 2003/87/WE, w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy	— art. 18 ust. 1 ustawy dotyczącej CO ₂ — art. 45 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego CO ₂ w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy
Cele stawiane w odniesieniu do ETS muszą być co najmniej tak rygorystyczne jak cele określone w:	art. 9 i 9a dyrektywy 2003/87/WE, w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy	— art. 3 i art. 18 ust. 1 ustawy dotyczącej CO ₂ — art. 45 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego CO ₂ oraz w załączniku 8 do tego rozporządzenia w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy
Ograniczenia jakościowe w odniesieniu do międzynarodowych jednostek emisji muszą być co najmniej tak rygorystyczne jak ograniczenia określone w:	— art. 11a i 11b dyrektywy 2003/87/WE — rozporządzeniu Komisji (UE) nr 550/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustalającym, na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, pewne ograniczenia w zakresie wykorzystania międzynarodowych jednostek z tytułu projektów związanych z gazami przemysłowymi — art. 58 rozporządzenia Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiającego rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającego rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011 w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy	— art. 5 i 6 ustawy dotyczącej CO ₂ — art. 4 i art. 4a ust. 1 rozporządzenia dotyczącego CO ₂ oraz w załączniku 2 do tego rozporządzenia w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy

Kryteria podstawowe	W odniesieniu do ETS UE	W odniesieniu do ETS Szwajcarii
<p>Ograniczenia ilościowe w odniesieniu do międzynarodowych jednostek emisji muszą być co najmniej tak rygorystyczne jak ograniczenia określone w:</p>	<ul style="list-style-type: none"> — art. 11a dyrektywy 2003/87/WE — rozporządzeniu Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiającego rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającego rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011 — rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1123/2013 z dnia 8 listopada 2013 r. w sprawie określania uprawnień do międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> — art. 3 ust. 2 oraz art. 16 ust. 2 ustawy dotyczącej CO₂ — art. 48 rozporządzenia dotyczącego CO₂ <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>
<p>Przydział bezpłatnych uprawnień oblicza się na podstawie wzorców porównawczych i współczynników korygujących. Maksymalnie pięć procent liczby uprawnień na okres 2013–2020 jest rezerwowanych dla nowych instalacji. Uprawnienia, których nie przydziela się bezpłatnie, sprzedaje się na aukcji. W tym celu ETS musi wypełniać co najmniej:</p>	<ul style="list-style-type: none"> — art. 10, 10a, 10b, 10c dyrektywy 2003/87/WE — decyzję Komisji 2011/278/UE z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii na mocy art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady — obliczenia służące do ustalenia międzysektorowego współczynnika korygującego dla ETS UE na lata 2013–2020 — wykaz narażenia na ucieczki emisji z 2014 r. <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> — art. 18 ust. 2 oraz art. 19 ust. 2 i 3 ustawy dotyczącej CO₂ — art. 45 ust. 2, art. 46 i 47 rozporządzenia dotyczącego CO₂ i załączniku 9 do tego rozporządzenia <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>
<p>W ramach ETS przewiduje się sankcje nakładane w takich samych okolicznościach i takim samym wymiarze, jak w:</p>	<p>art. 16 dyrektywy 2003/87/WE, w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> — art. 21 ustawy dotyczącej CO₂ — art. 56 rozporządzenia dotyczącego CO₂ <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>
<p>Monitorowanie i raportowanie w ramach ETS musi być co najmniej tak rygorystyczne jak w:</p>	<ul style="list-style-type: none"> — art. 14 dyrektywy 2003/87/WE i załączniku IV do tej dyrektywy — rozporządzeniu Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> — art. 20 ustawy dotyczącej CO₂ — art. 49, art. 50–53 i art. 55 rozporządzenia dotyczącego CO₂ <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>

Kryteria podstawowe	W odniesieniu do ETS UE	W odniesieniu do ETS Szwajcarii
Weryfikacja i akredytacja w ramach ETS musi być co najmniej tak rygorystyczna jak w:	<ul style="list-style-type: none"> — art. 15 dyrektywy 2003/87/WE i załączniku V do tej dyrektywy — rozporządzeniu Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> — art. 51–54 rozporządzenia dotyczącego CO₂ w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy

B. Kryteria podstawowe dotyczące lotnictwa

Kryteria podstawowe	Dla UE	Dla Szwajcarii
Obowiązkowy charakter uczestnictwa w ETS	Uczestnictwo w ETS jest obowiązkowe w przypadku działań lotniczych zgodnie z kryteriami, które wymieniono poniżej.	Uczestnictwo w ETS jest obowiązkowe w przypadku działań lotniczych zgodnie z kryteriami, które wymieniono poniżej.
Uwzględnienie działań lotniczych i gazów cieplarnianych oraz przypisywanie lotów i odpowiadających im emisji zgodnie z zasadą miejsca rozpoczęcia lotu określonej w:	<ul style="list-style-type: none"> — dyrektywie 2003/87/WE — art. 17, 29, 35 i 56 oraz w załączniku VII do rozporządzenia Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiające rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylające rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011 — loty z lotnisk znajdujących się na terytorium Szwajcarii do lotnisk znajdujących się w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) łączy się z ETS UE od 2017 r. zgodnie z art. 25a dyrektywy 2003/87/WE 	<p>ustawie dotyczącej CO₂ i rozporządzeniu dotyczącym CO₂ w wersji obowiązującej w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy:</p> <p>1. Zakres uwzględniania</p> <p>Loty, które kończą się lub rozpoczynają na lotnisku znajdującym się na terytorium Szwajcarii, z wyłączeniem lotów z lotniska znajdującego się w EOG.</p> <p>Wszelkie tymczasowe odstępstwa w odniesieniu do zakresu ETS, takie jak odstępstwa w rozumieniu art. 28a dyrektywy 2003/87/WE, można stosować w ETS Szwajcarii zgodnie z odstępstwami wprowadzonymi do ETS UE. Przy działaniach lotniczych uwzględnia się tylko emisje CO₂.</p> <p>2. Ograniczenia zakresu</p> <p>Ogólny zakres, o którym mowa w pkt 1, nie obejmuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lotów wykonywanych wyłącznie w celu przewozu, w czasie wypełnienia oficjalnej misji, panującego monarchy i członków jego najbliższej rodziny, głów państw, szefów rządów i ministrów wchodzących w skład rządu, w przypadku gdy jest to zaznaczone w odpowiednim polu planu lotu; 2) lotów wojskowych, lotów służby celnej i policji; 3) lotów poszukiwawczo-ratowniczych, lotów przeciwpożarowych i gaśniczych, lotów z pomocą humanitarną, lotów służby ratownictwa medycznego; 4) lotów wykonywanych wyłącznie na mocy przepisów wykonywania lotu z widocznością, określonych w załączniku 2 do konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym z dnia 7 grudnia 1944 r.;

Kryteria podstawowe	Dla UE	Dla Szwajcarii
		<p>5) lotów kończących się na lotnisku, z którego wystartował statek powietrzny, wykonywanych bez planowanego międzylądowania;</p> <p>6) lotów szkoleniowych wykonywanych wyłącznie w celu uzyskania lub utrzymania licencji lub uzyskania uprawnień w przypadku członków załogi lotniczej, w przypadku gdy jest to potwierdzone odpowiednią adnotacją w planie lotu, pod warunkiem że lot nie jest wykorzystywany do przewozu pasażerów ani ładunku lub do przebazowania statku powietrznego;</p> <p>7) lotów wykonywanych wyłącznie w celu przeprowadzenia badań naukowych;</p> <p>8) lotów wykonywanych wyłącznie w celu sprawdzenia, przetestowania lub certyfikacji statku powietrznego lub urządzenia pokładowego lub naziemnego;</p> <p>9) lotów wykonywanych przez statek powietrzny o maksymalnej certyfikowanej masie startowej poniżej 5 700 kilogramów;</p> <p>10) lotów operatorów wykonujących zarobkowe przewozy lotnicze, w przypadku których całkowite roczne emisje są niższe niż 10 000 ton rocznie w odniesieniu do lotów uwzględnionych w ETS Szwajcarii lub w przypadku gdy przez trzy kolejne czteromiesięczne okresy wykonano mniej niż 243 loty w jednym okresie w przypadku objęcia zakresem ETS Szwajcarii, jeżeli operatorzy nie są objęci zakresem ETS UE;</p> <p>11) lotów operatorów wykonujących niezarobkowe przewozy lotnicze, objętych zakresem ETS Szwajcarii, w przypadku których całkowite roczne emisje są niższe niż 1 000 ton rocznie zgodnie z odpowiednim odstępstwem stosowanym w ETS UE, jeżeli operatorzy nie są objęci zakresem ETS UE.</p>
Wymiana odpowiednich danych dotyczących stosowania ograniczeń w obejmowaniu działań lotniczych zakresem ETS	Obie Strony współpracują przy stosowaniu ograniczeń w obejmowaniu zakresem ETS Szwajcarii i ETS UE w odniesieniu do operatorów wykonujących zarobkowe i niezarobkowe przewozy lotnicze zgodnie z niniejszym załącznikiem. Przede wszystkim obie Strony zapewniają terminowe przekazywanie wszystkich odpowiednich danych, aby umożliwić prawidłową identyfikację lotów i operatorów statków powietrznych, którzy są objęci zakresem ETS Szwajcarii i ETS UE.	
Pułap (łącznie liczba uprawnień, które mają zostać przydzielone operatorom statków powietrznych)	Art. 3c dyrektywy 2003/87/WE.	<p>Pułap musi odzwierciedlać podobny poziom rygorystyczności jak pułap określony w ETS UE, w szczególności w odniesieniu do wielkości redukcji wyrażonej w procentach uzyskanej na przestrzeni lat i pomiędzy okresami rozliczeniowymi. Uprawnienia w ramach pułapu przydziela się w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 15 % sprzedaje się na aukcji, — 3 % przeznaczają się do specjalnej rezerwy, — 82 % przydziela się bezpłatnie. <p>Powyższy sposób rozdzielania można poddać przeglądowi zgodnie z art. 6 i 7 niniejszej Umowy.</p>

Kryteria podstawowe	Dla UE	Dla Szwajcarii
		<p>Do 2020 r. liczbę uprawnień w ramach pułapu oblicza się oddolnie na podstawie uprawnień, które mają zostać przydzielone bezpłatnie zgodnie z przedstawionym powyżej sposobem rozdzielania uprawnień w ramach pułapu. Zastosowanie jakichkolwiek tymczasowych odstępstw w odniesieniu do zakresu ETS wymaga wprowadzenia odpowiednich i proporcjonalnych korekt wielkości, jakie mają zostać przydzielone.</p> <p>Począwszy od 2021 r., liczbę uprawnień w ramach pułapu ustala się w zależności od pułapu z 2020 r., z uwzględnieniem możliwej wielkości redukcji wyrażonej w procentach zgodnie z ETS UE.</p>
Przydział uprawnień dla lotnictwa w drodze sprzedaży aukcyjnej	Art. 3d dyrektywy 2003/87/WE.	Sprzedaży na aukcji szwajcarskich uprawnień do emisji przeznaczonych do sprzedaży na aukcji dokonuje właściwy organ szwajcarski. Szwajcaria jest uprawniona do pobierania dochodów uzyskanych ze sprzedaży szwajcarskich uprawnień na aukcji.
Specjalna rezerwa dla niektórych operatorów statków powietrznych	Art. 3f dyrektywy 2003/87/WE.	Uprawnienia przewidziane do specjalnej rezerwy dla nowych instalacji i szybko rozwijających się podmiotów; nie dotyczy to okresu do 2020 r., w którym Szwajcaria nie będzie miała specjalnej rezerwy, ponieważ rokiem referencyjnym dla pozyskiwania danych w odniesieniu do szwajcarskich działań lotniczych jest 2018 r.
Wzorzec porównawczy dla przydziału bezpłatnych uprawnień dla operatorów statków powietrznych	Art. 3e dyrektywy 2003/87/WE.	<p>Wzorzec porównawczy nie może przewyższać wzorca porównawczego wykorzystywanego w przypadku ETS UE.</p> <p>Do 2020 r. roczny wzorzec porównawczy wynosi 0,000642186914222035 uprawnień na tonokilometr.</p>
Przydział bezpłatnych uprawnień do emisji dla operatorów statków powietrznych	<p>Art. 3e dyrektywy 2003/87/WE.</p> <p>Korekt dokonuje się zgodnie z art. 25a dyrektywy 2003/87/WE w sposób proporcjonalny do odpowiednich zobowiązań w zakresie sprawozdawczości i umarzenia wynikających z faktycznego objęcia zakresem ETS UE lotów pomiędzy EOG a Szwajcarią.</p>	Liczbę uprawnień do emisji przydzielanych bezpłatnie operatorom statków powietrznych oblicza się, mnożąc liczbę zgłoszonych tonokilometrów wykonanych w roku referencyjnym przez mający zastosowanie wzorzec porównawczy.
Ograniczenia jakościowe w odniesieniu do międzynarodowych jednostek emisji muszą być co najmniej tak rygorystyczne jak ograniczenia określone w:	art. 11a i 11b dyrektywy 2003/87/WE oraz w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiającym rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającym rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011	<p>— art. 5 i 6 ustawy dotyczącej CO₂</p> <p>— art. 4 i art. 4a ust. 1 rozporządzenia dotyczącego CO₂ oraz w załączniku 2 do tego rozporządzenia</p> <p>w wersji obowiązującej w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy</p>
Ograniczenia ilościowe dotyczące wykorzystywania międzynarodowych jednostek emisji	Art. 11a dyrektywy 2003/87/WE.	Do 2020 r. wykorzystanie wynosi 1,5 % zweryfikowanych emisji.

Kryteria podstawowe	Dla UE	Dla Szwajcarii
Pozyskiwanie danych dotyczących tonokilometrów za rok referencyjny	Art. 3e dyrektywy 2003/87/WE.	<p>Bez uszczerbku dla postanowienia poniżej pozyskiwanie danych dotyczących tonokilometrów odbywa się w tym samym czasie i z wykorzystaniem tego samego podejścia co w przypadku pozyskiwania danych dotyczących tonokilometrów dla ETS UE.</p> <p>Do 2020 r. rokiem referencyjnym dla pozyskiwania danych w odniesieniu do szwajcarskich działań lotniczych jest rok 2018, zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym pozyskiwania danych dotyczących tonokilometrów wykonanych przez operatorów statków powietrznych, w wersji obowiązującej w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.</p>
Monitorowanie i sprawozdawczość	<p>— Art. 14 dyrektywy 2003/87/WE oraz załącznik IV do tej dyrektywy</p> <p>— Rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady</p> <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>	Przepisy dotyczące monitorowania i sprawozdawczości muszą odzwierciedlać ten sam poziom rygorystyczności jak w przypadku ETS UE.
Weryfikacja i akredytacja	<p>— Art. 15 dyrektywy 2003/87/WE oraz załącznik V do tej dyrektywy</p> <p>— Rozporządzenie Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady</p> <p>w wersji obowiązującej w dniu podpisania niniejszej Umowy</p>	Przepisy dotyczące weryfikacji i akredytacji muszą odzwierciedlać ten sam poziom rygorystyczności jak w przypadku ETS UE.
Administracja	<p>Stosuje się kryteria przewidziane w art. 18a dyrektywy 2003/87/WE. W tym celu oraz zgodnie z art. 25a dyrektywy 2003/87/WE, Szwajcarię uznaje się za administrujące państwo członkowskie, jeśli chodzi o przypisywanie administrowania operatorami statków powietrznych Szwajcarii i państwom członkowskim UE (EOG).</p> <p>Zgodnie z art. 25a dyrektywy 2003/87/WE właściwe organy państw członkowskich UE (EOG) są odpowiedzialne za wszystkie zadania związane z administrowaniem operatorami statków powietrznych, którzy zostali im przypisani, w tym również za zadania związane ze ETS Szwajcarii (na przykład przyjmowanie sprawozdań dotyczących zweryfikowanych emisji uwzględniających zarówno unijne, jak i szwajcarskie działania lotnicze, przydział, wydawanie i przekazywanie uprawnień, zgodność i egzekwowanie prawa itd.).</p> <p>Komisja Europejska dokonuje dwustronnych ustaleń z właściwymi organami szwajcarskimi w sprawie przekazywania istotnych dokumentów i informacji.</p>	<p>Zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym CO₂ w wersji obowiązującej w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy Szwajcaria jest odpowiedzialna za administrowanie operatorami statków powietrznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — z ważną koncesją przyznaną przez Szwajcarię, lub — z największą szacunkową ilością przypisanych emisji w Szwajcarii w ramach powiązanych ETS. <p>Właściwe organy szwajcarskie są odpowiedzialne za wszystkie zadania związane z administrowaniem operatorami statków powietrznych, którzy zostali przypisani Szwajcarii, w tym również za zadania związane ze ETS UE (na przykład przyjmowanie sprawozdań dotyczących zweryfikowanych emisji uwzględniających zarówno unijne, jak i szwajcarskie działania lotnicze, przydział, wydawanie i przekazywanie uprawnień, zgodność i egzekwowanie prawa itd.).</p>

Kryteria podstawowe	Dla UE	Dla Szwajcarii
	<p>W szczególności Komisja Europejska zapewni przekazywanie właściwym organom szwajcarskim zgodnie z art. 25a dyrektywy 2003/87/WE unijnych uprawnień w liczbie potrzebnej do bezpłatnego przydzielenia operatorom statków powietrznych administrowanym przez Szwajcarię.</p> <p>W przypadku zawarcia umowy dwustronnej dotyczącej administrowania lotami wykonywanymi w relacji z portem lotniczym EuroAirport Bazylea-Miluzo-Fryburg, które nie pociąga za sobą zmian dyrektywy 2003/87/WE, Komisja Europejska w razie potrzeby ułatwia wdrożenie tej umowy, pod warunkiem że nie doprowadzi ona do podwójnego liczenia.</p>	<p>Właściwe organy szwajcarskie dokonują dwustronnych ustaleń z Komisją Europejską w sprawie przekazywania istotnych dokumentów i informacji.</p> <p>W szczególności właściwe organy szwajcarskie przekazują właściwym organom UE uprawnienia szwajcarskie w liczbie potrzebnej do bezpłatnego przydzielenia operatorom statków powietrznych administrowanym przez państwa członkowskie UE (EOG).</p>
Egzekwowanie prawa	<p>W przypadku gdy niezbędne jest podjęcie dodatkowych działań w zakresie egzekwowania prawa przez organ administrujący operatora, Strony egzekwują przepisy swoich odpowiednich ETS w stosunku do operatorów statków powietrznych, którzy nie wypełniają obowiązków odnośnego systemu, bez względu na to, czy operator jest administrowany przez właściwy organ UE (EOG), czy też przez właściwy organ szwajcarski.</p>	
Administracyjne przypisanie operatorów statków powietrznych	<p>Zgodnie z art. 25a dyrektywy 2003/87/WE w wykazie operatorów statków powietrznych opublikowanym przez Komisję Europejską zgodnie z art. 18a ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE dla każdego operatora statku powietrznego wskazane zostaje państwo administrujące, w tym również Szwajcaria.</p> <p>Operatorzy statków powietrznych przypisani Szwajcarii po raz pierwszy po wejściu w życie niniejszej Umowy są administrowani przez Szwajcarię po dniu 30 kwietnia roku przypisania i przed dniem 1 sierpnia roku przypisania.</p> <p>Obie Strony współpracują w zakresie wymiany istotnych dokumentów i informacji.</p> <p>Przypisanie operatora statku powietrznego nie wpływa na uwzględnienie tego operatora statku powietrznego w odpowiednim ETS (tj. operator uwzględniony w ETS UE, który jest administrowany przez właściwy organ szwajcarski, musi mieć taki sam zakres obowiązków w ramach ETS UE, będąc równocześnie uwzględniony w ETS Szwajcarii, i odwrotnie).</p>	
Procedury wdrażania	<p>Wszelkie dalsze procedury potrzebne do organizacji pracy i współpracy w ramach punktu kompleksowej obsługi dla posiadaczy rachunków w dziedzinie lotnictwa opracowuje i przyjmuje Wspólny Komitet po podpisaniu niniejszej Umowy zgodnie z art. 12, 13 i 22 niniejszej Umowy. Te procedury zaczynają być stosowane w tym samym czasie co niniejsza Umowa.</p>	
Pomoc ze strony Eurocontrolu	<p>Dla części dotyczącej lotnictwa zawartej w niniejszej Umowie, Komisja Europejska włącza Szwajcarię do mandatu przyznanego Eurocontrolowi w odniesieniu do ETS UE.</p>	

C Kryteria podstawowe dotyczące rejestrów

ETS każdej ze Stron zawiera rejestr i dziennik transakcji, które muszą spełniać poniższe kryteria podstawowe dotyczące mechanizmów i procedur bezpieczeństwa oraz w odniesieniu do otwierania rachunków i zarządzania nimi.

Kryteria podstawowe w odniesieniu do mechanizmów i procedur bezpieczeństwa:

Rejestry i dzienniki transakcji prowadzone są w taki sposób, aby chronić poufność, integralność, dostępność i autentyczność danych przechowywanych w systemie. W tym celu Strony wdrażają poniższe mechanizmy bezpieczeństwa:

Kryteria podstawowe

Uzyskanie dostępu do rachunków wymaga dwuskładnikowego mechanizmu uwierzytelniania w przypadku wszystkich użytkowników starających się uzyskać dostęp do rachunku.

Mechanizm podpisania transakcji jest wymagany zarówno dla rozpoczęcia, jak i dla zatwierdzenia transakcji. Kod potwierdzający wysyła się użytkownikom poza pasmem.

Każda z poniższych operacji musi zostać rozpoczęta przez jedną osobę i zatwierdzona przez inną osobę (zasada czworga oczu):

- wszystkie operacje podejmowane przez administratora, chyba że zastosowanie mają uzasadnione wyjątki określone w normach technicznych powiązania,
- wszystkie przypadki przekazywania jednostek, chyba że inny środek zapewni taki sam poziom bezpieczeństwa.

Musi działać system powiadomień, który ostrzega użytkowników, gdy wykonywane są operacje z udziałem ich rachunków i posiadanych uprawnień.

Stosuje się 26-godzinne opóźnienie pomiędzy rozpoczęciem przekazywania a jego wykonaniem, aby wszyscy użytkownicy otrzymali informację i mogli powstrzymać każde przekazywanie, wobec którego istnieje podejrzenie, że jest bezprawne.

Ponadto szwajcarski administrator i centralny administrator Unii podejmują kroki, aby poinformować użytkowników o ich obowiązkach w zakresie bezpieczeństwa systemów, z których korzystają (komputer stacjonarny, sieć...) oraz w odniesieniu do przetwarzania danych lub korzystania z internetu.

Kryteria podstawowe w odniesieniu do otwierania rachunków i zarządzania nimi:

Kryteria podstawowe

Otwarcie rachunku operatora / rachunku posiadania operatora:

Składany przez operatora lub właściwy organ wniosek o otwarcie rachunku operatora / rachunku posiadania operatora kieruje się do krajowego administratora (w przypadku Szwajcarii do Federalnego Urzędu Ochrony Środowiska). Wniosek musi zawierać informacje wystarczające do identyfikacji instalacji ETS i odpowiedniego identyfikatora instalacji.

Otwarcie rachunku operatora statku powietrznego / rachunku posiadania operatora statku powietrznego:

Każdy operator statku powietrznego uwzględniony w ETS Szwajcarii lub w ETS UE musi posiadać jeden rachunek operatora statku powietrznego / rachunek posiadania operatora statku powietrznego. W przypadku operatorów statków powietrznych administrowanych przez właściwy organ szwajcarski rachunek prowadzony jest w rejestrze Szwajcarii. Operator statku powietrznego lub upoważniony przedstawiciel operatora statku powietrznego kieruje wnioskiem do krajowego administratora (w przypadku Szwajcarii do Federalnego Urzędu Ochrony Środowiska) w terminie 30 dni roboczych od zatwierdzenia planu monitorowania operatora statku powietrznego lub od jego przekazania przez państwo członkowskie UE (EOG) do organów szwajcarskich. Wniosek musi zawierać unikalny kod (unikalne kody) statku powietrznego, którego operatorem jest wnioskodawca, który jest uwzględniony w ETS Szwajcarii lub ETS UE.

Otwarcie rachunku osobistego / osobistego rachunku posiadania:

Wniosek o otwarcie rachunku osobistego / osobistego rachunku posiadania kieruje się do krajowego administratora (w przypadku Szwajcarii do Federalnego Urzędu Ochrony Środowiska). Musi on zawierać informacje wystarczające do identyfikacji posiadacza rachunku / wnioskodawcy oraz zawiera co najmniej:

- w przypadku osoby fizycznej: uwierzytelnioną kopię dowodu tożsamości i dane kontaktowe,
- w przypadku osoby prawnej:
 - wyciąg z rejestru handlowego LUB
 - instrumenty ustanawiające podmiot prawny i dokument potwierdzający rejestrację podmiotu prawnego,
- wyciąg z rejestru karnego osoby fizycznej lub, w przypadku osoby prawnej, wyciągi z rejestru karnego jej dyrektorów.

Upoważnieni przedstawiciele/przedstawiciele rachunku:

Każde konto musi mieć co najmniej jednego upoważnionego przedstawiciela/przedstawiciela rachunku, którego mianuje przysły posiadacz rachunku. Upoważnieni przedstawiciele/przedstawiciele rachunku inicjują transakcje oraz inne procesy w imieniu posiadacza rachunku. Mianując upoważnionego przedstawiciela, przekazuje się jednocześnie następujące informacje dotyczące upoważnionego przedstawiciela/przedstawiciela rachunku:

- dane osobowe i dane kontaktowe,
 - dokument poświadczający tożsamość,
 - wyciąg z rejestru karnego.
-

Sprawdzanie dokumentów:

Musi zostać poświadczona zgodność z oryginałem każdej kopii dokumentu, którą przedłożono jako dowód na potrzeby otwarcia rachunku osobistego/osobistego rachunku posiadania lub mianowania upoważnionego przedstawiciela/przedstawiciela rachunku. W przypadku dokumentów wydanych poza państwem, które występuje o kopię, kopia musi być również poddana legalizacji. Data poświadczenia lub, w stosownych przypadkach, legalizacji nie może być wcześniejsza niż trzy miesiące przed datą złożenia wniosku.

Odmowa otwarcia lub aktualizacji rachunku lub mianowania upoważnionego przedstawiciela/przedstawiciela rachunku:

Krajowy administrator (w przypadku Szwajcarii Federalny Urząd Ochrony Środowiska) może odmówić otwarcia lub aktualizacji rachunku lub mianowania upoważnionego przedstawiciela/przedstawiciela rachunku, pod warunkiem że odmowa jest racjonalna i uzasadniona. Odmowa musi opierać się na co najmniej jednej z poniższych podstaw:

- przedstawione informacje i dokumenty są niekompletne, nieaktualne lub niedokładne, bądź fałszywe,
- wobec przyszłego przedstawiciela prowadzone jest postępowanie przygotowawcze w sprawie udziału w oszustwie obejmującym uprawnienia lub jednostki Kioto, w praniu pieniędzy, finansowaniu terroryzmu lub w innych poważnych przestępstwach, w których rachunek może stanowić narzędzie, lub jeżeli w poprzednich pięciu latach wydano wobec takiej osoby wyrok skazujący z wyżej wymienionych powodów,
- powody określone w prawie krajowym lub prawie Unii.

Regularny przegląd informacji o rachunku:

Posiadacze rachunków muszą natychmiast zgłaszać krajowemu administratorowi (w przypadku Szwajcarii Federalnemu Urzędowi Ochrony Środowiska) wszelkie zmiany dotyczące rachunku lub zmiany danych użytkownika, popierając te zgłoszenia informacjami wymaganymi przez krajowego administratora, który jest odpowiedzialny za terminowe zatwierdzenie aktualizacji informacji.

Co najmniej raz na trzy lata krajowy administrator dokonuje oceny, czy informacje dotyczące rachunku są nadal kompletne, aktualne, dokładne i prawdziwe, oraz w stosownych przypadkach zwraca się do posiadacza rachunku o powiadomienie o wszelkich zmianach.

Zawieszenie dostępu do rachunku:

Dostęp do rachunków może zostać zawieszony, w przypadku gdy doszło do naruszenia któregośkolwiek z postanowień art. 3 niniejszej Umowy dotyczącego rejestrów lub jeżeli prowadzone jest dochodzenie w sprawie możliwego naruszenia tych postanowień.

Poufność i ujawnienie informacji:

Informacje, w tym również stan posiadania wszystkich rachunków, wszystkie przeprowadzone transakcje, niepowtarzalny jednostkowy kod identyfikacyjny uprawnień oraz niepowtarzalna wartość numeryczna numeru seryjnego jednostek Kioto posiadanych lub związanych z transakcją – przechowywane w EUTL lub SSTL, w rejestrze Unii, rejestrze Szwajcarii lub jakimkolwiek innym rejestrze protokołu z Kioto, uważa się za poufne.

Takie informacje poufne można przekazywać jednostronnie podmiotom publicznym na ich wniosek, jeżeli takie wnioski służą zasadnemu celowi oraz są uzasadnione, niezbędne i proporcjonalne do celów dochodzenia lub śledztwa, wykrywania, ścigania, administracji skarbowej, egzekwowania prawa, kontroli i nadzoru finansowego, aby zapobiegać oszustwom, praniu pieniędzy, finansowaniu terroryzmu, innym poważnym przestępstwom, manipulacji na rynku lub innym naruszeniom prawa Unii lub krajowego państw członkowskich EOG lub Szwajcarii, oraz aby zwalczać takie działania, a także aby zapewnić dobre funkcjonowanie ETS UE i ETS Szwajcarii).

D. Kryteria podstawowe dotyczące platform i działań aukcyjnych

Podmioty prowadzące aukcje uprawnień w ramach ETS Stron muszą spełniać następujące kryteria podstawowe oraz przeprowadzać aukcje zgodnie z nimi.

Kryteria podstawowe	
1	Podmiot prowadzący aukcje musi zostać wybrany w drodze procedury, która zapewnia przejrzystość, proporcjonalność, równe traktowanie, niedyskryminację oraz konkurencję między różnymi potencjalnymi platformami aukcyjnymi na podstawie unijnego lub krajowego prawa zamówień publicznych.

	Kryteria podstawowe
2	Podmiot prowadzący aukcję musi być uprawniony do prowadzenia tej działalności oraz zapewniać niezbędne zabezpieczenia podczas wykonywania swoich zadań; zabezpieczenia te obejmują między innymi uzgodnienia służące identyfikacji potencjalnych negatywnych skutków wszelkich konfliktów interesów i zarządzaniu nimi, identyfikacji ryzyka, na które narażony jest rynek, i zarządzaniu nim, a także służące zapewnieniu obowiązywania przejrzystych i nieuznaniowych przepisów i procedur uczciwej i należytej sprzedaży na aukcji oraz wystarczających zasobów finansowych w celu ułatwienia należytego funkcjonowania.
3	Uzyskanie dostępu do aukcji musi być uzależnione od spełnienia minimalnych wymogów w odniesieniu do odpowiednich kontroli należytej staranności wobec klienta w celu zapewnienia, aby uczestnicy nie stwarzali zagrożenia dla prawidłowego przebiegu aukcji.
4	Proces sprzedaży na aukcji musi być przewidywalny, w szczególności pod względem czasu i sekwencjonowania sprzedaży oraz szacowanych ilości, które mają zostać udostępnione. Główne elementy metody sprzedaży na aukcji, w tym również harmonogram, daty oraz szacowane ilości sprzedaży publikuje się na stronie internetowej podmiotu prowadzącego sprzedaż na aukcji co najmniej miesiąc przed rozpoczęciem aukcji. Wszelkie znaczące korekty również ogłasza się z największym możliwym wyprzedzeniem.
5	Sprzedaż uprawnień na aukcji musi być przeprowadzona celem ograniczenia do minimum wszelkiego wpływu na ETS każdej ze Stron. Podmiot odpowiedzialny za sprzedaż na aukcji zapewnia, aby ceny sprzedaży na aukcji nie odbiegały znacząco od odpowiednich cen uprawnień na rynku wtórnym w okresie sprzedaży na aukcji – sytuacja taka wskazywałaby na wadliwość aukcji.
6	Wszystkie informacje niepoufne dotyczące aukcji, w tym wszelkie przepisy, wytyczne i formularze, muszą zostać opublikowane w sposób otwarty i przejrzysty. Wyniki każdej przeprowadzonej aukcji muszą zostać opublikowane tak szybko, jak to jest w rozsądny sposób wykonalne, oraz uwzględniać istotne informacje niepoufne. Sprawozdania z wyników aukcji publikuje się co najmniej raz w roku.
7	Sprzedaż uprawnień na aukcji musi odbywać się z uwzględnieniem odpowiednich norm i procedur służących złagodzeniu ryzyka wystąpienia zachowania antykonkurencyjnego, nadużycia na rynku, prania pieniędzy i finansowania terroryzmu poprzez aukcje. W takim zakresie, w jakim jest to możliwe, takie przepisy i procedury muszą być nie mniej rygorystyczne niż te mające zastosowanie do rynków finansowych w ramach odpowiednich systemów prawnych Stron. W szczególności podmiot prowadzący sprzedaż na aukcji odpowiada za wdrożenie środków, procedur i procesów zapewniających integralność aukcji. Ponadto podmiot ten monitoruje zachowanie uczestników rynku oraz powiadamia właściwe organy publiczne w przypadku wystąpienia zachowania antykonkurencyjnego, nadużycia na rynku, prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
8	Podmiot prowadzący aukcje i sprzedaż uprawnień na aukcji musi podlegać odpowiedniemu nadzorowi ze strony właściwych organów. Wyznaczone właściwe organy muszą posiadać kompetencje prawne i rozwiązania techniczne niezbędne do tego, aby nadzorować: <ul style="list-style-type: none"> — organizację i postępowanie operatorów platform aukcyjnych, — organizację i postępowanie profesjonalnych pośredników działających w imieniu klientów, — zachowanie i transakcje uczestników rynku, aby zapobiegać wykorzystywaniu informacji wewnętrznych i manipulacjom na rynku, — transakcje uczestników rynku, aby zapobiegać praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. W takim zakresie, w jakim jest to możliwe, nadzór musi być nie mniej rygorystyczny niż nadzór rynków finansowych w ramach odpowiednich systemów prawnych Stron.

Szwajcaria dokłada starań, aby wykorzystać podmiot prywatny do sprzedaży swoich uprawnień na aukcji, zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych.

Do czasu zawarcia umowy z takim podmiotem oraz pod warunkiem że liczba uprawnień przeznaczonych do sprzedania na aukcji w ciągu roku nie przekracza ustalonego progu, Szwajcaria może w dalszym ciągu korzystać z obecnych zasad sprzedaży na aukcji, tj. aukcje mogą być prowadzone przez Federalny Urząd Ochrony Środowiska na następujących warunkach:

- 1) próg wynosi 1 000 000 uprawnień i obejmuje uprawnienia przeznaczone do sprzedaży na aukcji na potrzeby działań lotniczych;

- 2) zastosowanie mają kryteria podstawowe zawarte w pkt 1-8, z wyjątkiem kryteriów 1 i 2, natomiast kryteria 7 i 8 mają zastosowanie jedynie do Federalnego Urzędu Ochrony Środowiska w takim zakresie, w jakim jest to możliwe. Kryterium podstawowe zawarte w pkt 3 ma zastosowanie wraz z następującym warunkiem: wszystkim podmiotom w EOG dopuszczonym do składania ofert w aukcjach w Unii gwarantuje się dopuszczenie do składania ofert na aukcjach uprawnień szwajcarskich w ramach ustaleń w zakresie sprzedaży na aukcji obowiązujących w momencie podpisania niniejszej Umowy.

Szwajcaria może udzielić pełnomocnictw podmiotom prowadzącym aukcje, znajdującym się na terytorium EOG.

ZAŁĄCZNIK II

NORMY TECHNICZNE POWIĄZANIA

W normach technicznych powiązania określa się:

- architekturę łącza komunikacyjnego,
- bezpieczeństwo przesyłania danych,
- wykaz funkcji (transakcje, uzgodnienia itp.),
- definicję usług sieciowych,
- wymogi rejestracji danych,
- ustalenia operacyjne (centrum informacyjne, wsparcie),
- plan aktywacji komunikacji i procedurę testowania,
- procedurę testowania bezpieczeństwa.

W normach technicznych powiązania określa się, że administratorzy podejmują wszystkie rozsądne kroki w celu zapewnienia, aby SSSL, EUTL oraz łącze funkcjonowały 24 godziny na dobę, oraz 7 dni w tygodniu, a wszelkie zakłócenia w funkcjonowaniu SSSL, EUTL oraz łącza były ograniczone do minimum.

W normach technicznych powiązania określa się, że komunikacja między SSSL a EUTL polega na bezpiecznej wymianie wiadomości SOAP (ang. *Simple Object Access Protocol*) przy zastosowaniu następujących technologii ⁽¹⁾:

- usług sieciowych wykorzystujących SOAP,
- sprzętowej wirtualnej sieci prywatnej (VPN),
- XML (Extensible Markup Language),
- podpisu cyfrowego oraz
- protokołów synchronizacji czasu.

W normach technicznych powiązania określa się dodatkowe wymogi bezpieczeństwa dla rejestru Szwajcarii, SSSL, rejestru Unii oraz EUTL, a same normy techniczne powiązania odnotowuje się w „planie zarządzania bezpieczeństwem”. W szczególności w normach technicznych powiązania określa się, że:

- jeżeli istnieje podejrzenie, że bezpieczeństwo rejestru Szwajcarii, SSSL, rejestru Unii lub EUTL zostało naruszone, obie Strony natychmiast przekazują sobie te informacje oraz zawieszają powiązanie między SSSL i EUTL,
- w przypadku naruszenia bezpieczeństwa Strony zobowiązują się do natychmiastowej wymiany informacji na ten temat. W takim zakresie, w jakim dostępne są szczegóły techniczne, w ciągu 24 godzin od wystąpienia naruszenia bezpieczeństwa sprawozdanie, w którym opisano incydent (datę, przyczynę, skutek, środki zaradcze), udostępnia się administratorowi rejestru Szwajcarii oraz centralnemu administratorowi Unii.

Procedura testowania bezpieczeństwa określona w normach technicznych powiązania musi zakończyć się przed ustanowieniem łącza komunikacyjnego między SSSL a EUTL oraz w każdym przypadku, gdy wymagana jest nowa wersja lub nowe wydanie SSSL lub EUTL.

Normy techniczne powiązania zapewniają, oprócz środowiska produkcyjnego, dwa dodatkowe środowiska testowe: środowisko testowe dla twórców oprogramowania oraz środowisko akceptacyjne.

Za pośrednictwem administratora rejestru Szwajcarii i centralnego administratora Unii Strony przedstawiają dowody na to, że w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy przeprowadzono niezależną ocenę ich systemów zgodnie z wymogami bezpieczeństwa określonymi w normach technicznych powiązania. Testowanie bezpieczeństwa, w szczególności testy penetracyjne, przeprowadza się na wszystkich głównych nowo wydanych wersjach oprogramowania zgodnie z wymogami bezpieczeństwa określonymi w normach technicznych powiązania. Testów penetracyjnych nie może przeprowadzić twórca oprogramowania ani podwykonawca twórcy oprogramowania.

⁽¹⁾ Technologie te obecnie stosuje się do tworzenia połączenia między rejestrem Unii a międzynarodowym dziennikiem transakcji, a także między rejestrem Szwajcarii a międzynarodowym dziennikiem transakcji.

ZAŁĄCZNIK III

POZIOMY WRAŻLIWOŚCI ORAZ INSTRUKCJE POSTĘPOWANIA Z INFORMACJAMI

Strony muszą korzystać z następujących poziomów wrażliwości w celu identyfikacji danych szczególnie chronionych przetwarzanych i wymienianych w ramach niniejszej Umowy:

- ograniczony poziom ochrony w ETS,
- szczególny poziom ochrony w ETS,
- krytyczny poziom ochrony w ETS.

Informacje, którym przypisano „krytyczny poziom ochrony w ETS”, są bardziej wrażliwe niż informacje, którym przypisano „szczególny poziom ochrony w ETS”, które to z kolei są bardziej wrażliwe niż informacje, którym przypisano „ograniczony poziom ochrony w ETS”.

Strony zgadzają się opracować instrukcje postępowania z informacjami na podstawie istniejącej unijnej polityki klasyfikacji informacji ETS, natomiast w przypadku Szwajcarii – na podstawie rozporządzenia w sprawie ochrony informacji oraz federalnej ustawy o ochronie danych. Instrukcje postępowania z informacjami przedkłada się do zatwierdzenia Wspólnemu Komitetowi. Po ich zatwierdzeniu ze wszystkimi informacjami postępuje się stosownie do ich poziomu wrażliwości, zgodnie z instrukcjami postępowania z informacjami.

W przypadku rozbieżności w zakresie oceny poziomu wrażliwości przez Strony zastosowanie ma wyższy poziom ochrony.

Prawodawstwo każdej ze Stron musi zawierać równoważne podstawowe wymogi bezpieczeństwa dotyczące etapów postępowania z informacjami, uwzględniające poziomy wrażliwości w odniesieniu do ETS:

- tworzenie dokumentu:
 - zasoby,
 - poziom wrażliwości,
- przechowywanie:
 - dokument elektroniczny w sieci,
 - dokument elektroniczny w środowisku lokalnym,
 - dokument fizyczny,
- przekazywanie drogą elektroniczną:
 - telefon stacjonarny i komórkowy,
 - faks,
 - e-mail,
 - transmisja danych,
- przekazywanie fizyczne:
 - ustne,
 - przekazanie osobiste,
 - system pocztowy,
- wykorzystanie:
 - przetwarzanie przy użyciu aplikacji IT,
 - drukowanie,
 - kopiowanie,
 - usunięcie ze stałej lokalizacji,
- zarządzanie informacjami:
 - regularna ocena klasyfikacji i odbiorców,
 - archiwizacja,
 - usunięcie i zniszczenie.

ZAŁĄCZNIK IV

DEFINICJA POZIOMÓW WRAŻLIWOŚCI W ETS

A.1 – Ocena poufności i integralności

„Poufność” oznacza zastrzeżony charakter informacji bądź całości lub części systemu informacyjnego (na przykład algorytmów, programów i dokumentacji), do których dostęp ogranicza się do upoważnionych osób, podmiotów i procedur.

„Integralność” oznacza gwarancję, że system informacyjny i przetwarzane informacje można zmienić jedynie w drodze celowego i zasadnego działania oraz że system przedstawi oczekiwane wyniki dokładnie i w pełni.

W odniesieniu do każdej informacji powiązanej z ETS, którą uważa się za wrażliwą, aspekt poufności musi być rozważany pod kątem potencjalnego wpływu na poziomie działalności gospodarczej w przypadku ujawnienia tej informacji, a aspekt integralności musi być rozważany pod kątem potencjalnego wpływu na poziomie działalności gospodarczej w razie przypadkowej zmiany, przypadkowego częściowego lub całkowitego zniszczenia.

Poziom poufności informacji oraz poziom integralności informacji ustala się w wyniku oceny w oparciu o kryteria zawarte w sekcji A.2. Ustalenia te umożliwiają ocenę ogólnego poziomu wrażliwości przy użyciu tabeli przewidzianej w sekcji A.3.

A.2 – Ocena poufności i integralności

A.2.1 – „Poziom niski”

Niski poziom przypisuje się każdej informacji odnoszącej się do ETS, której ujawnienie nieupoważnionym osobom lub której utrata integralności spowodowałaby umiarkowaną szkodę dla Stron lub innych instytucji, która z kolei mogłaby:

- w sposób umiarkowany wpłynąć na stosunki polityczne lub dyplomatyczne,
- wyrzucić negatywny wpływ na wizerunek lub reputację Stron lub innych instytucji na poziomie lokalnym,
- postawić osoby fizyczne w kłopotliwym położeniu,
- wpłynąć na morale / produktywność pracowników,
- spowodować ograniczone straty finansowe lub w sposób umiarkowany ułatwić uzyskanie nieuprawnionego zysku lub nieuprawnionej korzyści osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom,
- w sposób umiarkowany wpłynąć na skuteczny rozwój lub skuteczne funkcjonowanie polityk Stron,
- w sposób umiarkowany wpłynąć na prawidłowe zarządzanie Stron i ich działania.

A.2.2 – „Poziom średni”

Średni poziom przypisuje się każdej informacji odnoszącej się do ETS, której ujawnienie nieupoważnionym osobom lub której utrata integralności spowodowałaby szkodę dla Stron lub innych instytucji, która z kolei mogłaby:

- spowodować kłopotliwą sytuację w stosunkach politycznych lub dyplomatycznych,
- zaszkodzić wizerunkowi lub reputacji Stron lub innych instytucji,
- spowodować niedogodności dla osób fizycznych,
- spowodować istotny spadek morale / produktywności pracowników,
- postawić Strony lub inne instytucje w kłopotliwej sytuacji podczas negocjacji handlowych lub politycznych z innymi podmiotami,
- spowodować straty finansowe lub ułatwić uzyskanie nieuprawnionego zysku lub nieuprawnionej korzyści osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom,
- wpłynąć na postępowanie przygotowawcze w sprawie przestępstwa,
- naruszyć zobowiązania prawne lub umowne w zakresie poufności informacji,
- wpłynąć na rozwój lub funkcjonowanie polityk Stron,
- wpłynąć na prawidłowe zarządzanie Stron i ich działania.

A.2.3 – „Poziom wysoki”

Wysoki poziom przypisuje się każdej informacji odnoszącej się do ETS, której ujawnienie nieupoważnionym osobom lub której utrata integralności spowodowałaby katastrofalną lub niedopuszczalną szkodę dla Stron lub innych instytucji, która z kolei mogłaby:

- niekorzystnie wpłynąć na stosunki dyplomatyczne,
- spowodować znaczne niedogodności dla osób fizycznych,
- utrudnić zachowanie skuteczności operacyjnej lub bezpieczeństwa sił Stron lub innych uczestników,
- spowodować straty finansowe lub ułatwić uzyskanie nieuprawnionego zysku lub nieuprawnionej korzyści osobom fizycznym lub przedsiębiorstwom,
- naruszyć właściwe zobowiązania do zachowania poufności informacji przedstawionych przez osoby trzecie,
- naruszyć ustawowe ograniczenia w zakresie ujawniania informacji,
- zaszkodzić postępowaniu przygotowawczemu lub ułatwić popełnienie przestępstwa,
- niekorzystnie wpłynąć na sytuację Stron w negocjacjach handlowych lub politycznych z innymi podmiotami,
- zakłócić skuteczny rozwój lub skuteczne funkcjonowanie polityk Stron,
- utrudnić prawidłowe zarządzanie Stron i ich działania.

A.3 – Ocena poziomu szczególnej ochrony danych w ETS

Na podstawie ocen poufności i integralności zgodnie z sekcją A.2 określa się ogólny poziom wrażliwości informacji przy użyciu poniższej tabeli:

Ocena poufności Ocena integralności	Niska	Średnia	Wysoka
Niska	ograniczony poziom ochrony w ETS	szczególny poziom ochrony w ETS (lub krytyczny poziom ochrony w ETS (*))	krytyczny poziom ochrony w ETS
Średnia	szczególny poziom ochrony w ETS (lub ograniczony poziom ochrony w ETS (*))	szczególny poziom ochrony w ETS (lub krytyczny poziom ochrony w ETS (*))	krytyczny poziom ochrony w ETS
Wysoka	krytyczny poziom ochrony w ETS	krytyczny poziom ochrony w ETS	krytyczny poziom ochrony w ETS

(*) Ewentualne odstępstwa należy rozpatrywać osobno dla każdego przypadku.